

ע"פ 25024/03/16 - יונס זה ג'יהאד נגד מוחמד סייף, פתחי סייף, אחמד סייף, נאאל אל סייף, ואאל אל סייף, ג'יהאד יונס, נסרין יונס

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 25024-03-16 ג'יהאד נ' סייף ואח'

בפני כב' השופט יוסף אלרון, נשיא [אב"ד]

כב' השופט יחיאל ליפשיץ

כב' השופטת אורית וינשטיין

יונס זה ג'יהאד

המערער

נגד

המשיבים

1. מוחמד סייף

2. פתחי סייף

3. אחמד סייף

4. נאאל אל סייף

5. ואאל אל סייף

6. ג'יהאד יונס

7. נסרין יונס

פסק דין

כללי

1. לפנינו ערעור על החלטת בית משפט קמא (כבוד השופט יואב פרידמן) מתאריך 11.2.16 (להלן: **ההחלטה**) במסגרתה הורה כי המערער יחויב בקנס לטובת אוצר המדינה בסכום של 70,000 ₪ וכן בהוצאות מבקש הצו (המשיב 1 לפנינו) בסכום של 5,000 ₪.

ההליכים בבית המשפט קמא וההחלטה נשואת הערעור

2. בתאריך 3.11.10 הוגשה לבית משפט קמא תביעה לפירוק שיתוף במקרקעין וזאת בהקשר לחלקה 16 בגוש 12170 בכפר ערערה (להלן: **החלקה**, או - **המקרקעין**). מדובר בחלקה בשטח של למעלה מ- 55 דונם. ההליך כולל למעלה מ- 30 בעלי דין. המקרקעין הינם מוסדרים אך הבעלות היא במושע.

3. בתאריך 19.11.12, ניתן צו מניעה בהסכמת הצדדים. צו המניעה אסר על כלל הצדדים לבנות במקרקעין, אלא אם יינתן למי מבעלי הדין היתר בניה שאז יוכל אותו בעל דין לפנות לבית המשפט על מנת לצמצם את הצו.

4. המערער, מר זאהי יונס, הינו בנם של המשיבים 6 ו- 7. מטעמי נוחות יכונה המשיב 6 כאביו של המערער. אביו של המערער הינו אחד מהנתבעים בהליך העיקרי בבית המשפט קמא (נתבע מס' 28). המערער עצמו לא

נכלל על בעלי הדין בכתב התביעה.

5. בתאריך 27.7.14, הגיש המשיב 1 (אחד התובעים בתיק העיקרי) בקשה לפי פקודת ביזיון בית משפט (להלן: **הבקשה**), בה נטען כי אביו של המערער מפר את צו המניעה לעיל, בכך שהוא בונה בית בחלקה חרף צו המניעה.

6. בתגובה, מסר אביו של המערער, בתאריך 31.8.14, תצהיר בו הכחיש מכל וכל את הנטען כנגדו. ואולם, בתאריך 11.9.14, במהלך הדיון שהתקיים בפני בית המשפט קמא, נחקר האב ואישר כי הוא קשור לבניה וכי מדובר בבית המערער. עוד מסר האב, כי הוא עצמו נוכח באתר הבניה "יום יום" (עמ' 33-34 לפרוטוקול).

7. משכך, הורה בית המשפט קמא על צירופו של המערער להליך נשוא הבקשה. בקשה מתוקנת, בה נכלל המערער, הוגשה בתאריך 18.9.14.

8. בסופו של יום ולאחר דחיות, התקיים בתאריך 26.10.15 דיון בבקשה בנוכחות הצדדים. באותו דיון נחקר אביו של המערער בשנית וכן נחקר המערער. המערער אישר, כי הוא זה שאחראי לבניית המבנה, שהינו ביתו. עוד טען המערער כי לאביו אין כל קשר לבניית הבית והוסיף כי נודע לו על צו המניעה רק כאשר נחקר בנדון במשטרה (בהקשר זה הוגשה הודעה שנגבתה ממנו, ללא תאריך, אך עולה כי מועד גבייתה היה 13.8.14). המערער הוסיף, כי בעת שנודע לו אודות הצו, בניית הבית כבר הושלמה. המערער הוסיף וטען, כי בניית הבית הושלמה "לפני מספר חודשים". כמו כן, אישר המערער כי הוא ביחסים טובים עם הוריו והיה מודע לקיומו של הליך פירוק השיתוף במקרקעין.

9. קביעות בית המשפט קמא:

בית המשפט קמא קבע כי הבניה החלה בתאריך 25.7.14. בהקשר זה אימץ בית משפט קמא את טענות המשיב 1 שתיעד את הבניה בתצלומים והגיש את הבקשה המקורית יומיים לאחר תחילת הבניה, בתאריך 27.7.14. בית המשפט קמא הפנה בהקשר זה, לסדרת תצלומים שתיעדו את אתר בניית בית המערער - תצלום מתאריך 5.8.14 (חלקת עפר חשופה בה מצויה מכונה לחפירת קלונסאות). בתצלום נוסף, מתאריך 13.8.14, ניתן להבחין באב כשהוא נוכח באתר הבניה יחד עם פועלים וכאשר בשטח מצויים ציוד בניה וכן ערימות עפר. בית משפט קמא אימץ את טענת המשיב 1 כי הבקשה הוגשה בתחילה רק כנגד האב משום נוכחותו באתר הבניה ואי נוכחותו של המערער, שאחרת היתה הבקשה מוגשת מלכתחילה גם כנגד המערער.

בהקשר ליחסים בין המערער לאביו, קבע בית משפט קמא כי נוכחותו של האב באתר הבניה לא היתה מקרית - הוא זה שדאג לביצוע הבניה והיה ה"רוח החיה" בהקשר לבניה בפועל. יחד עם זאת, קבע בית משפט קמא כי המערער הוא זה שהזמין את הקבלנים והוא זה שמימן את הבניה. לכן, חרף חלקו הפעיל של האב בבניה, נקבע כי מפר צו המניעה הינו רק המערער - הוא זה שיזם את הבניה, הוא זה הזמין את הבניה והוא זה שמתגורר בבית.

עוד נקבע, שהצו הופר באופן בוטה על ידי המערער. צוין בהקשר זה, כי: "הבניה התבצעה לאורך חיי הצו, והמשיב 3 (המערער בפניו) אף הודה במהלך הדיון כי את גג הרעפים השלים רק לפני כמה חודשים" (ס' 11 להחלטה).

10. לאחר קביעת בית המשפט קמא כי הצו הופר, נדונה השאלה האם המערער ידע אודות הצו. בית המשפט קמא השיב לשאלה זו בחיוב (ס' 12 להחלטה). נקבע, כי הוריו של המערער הינם בעלי דין שנכחו בהליך מראשיתו. צו המניעה ניתן כלפיהם והם יוצגו בהליך בו ניתן. בית המשפט קמא ציין, כי: "מדובר כאן בניסיון לעקוף את צו המניעה בטענה שהמשיב 3 לא ידע על דבר הצו ולא היה צד לצו, עת ניתן. שתי הטענות אינן מקובלות עליי. היחסים בין המשיב 3 להוריו, הינם תקינים, כפי שהודה בדיון מיום 26/10/15. אין ספק שההליך אינו בגדר סוד. אין לי צל של ספק, גם אם הוכחש הדבר, כי המשיב 3 ידע היטב מהוריו על דבר צו המניעה וההכחשה בעניין זה, אינה אלא היתממות לשמה". בנוסף, נקבע כי דחייה שהתבקשה על ידי הצדדים נוצלה על ידי המערער להשלמת הבניה הפראית.

11. לאחר שנקבעו הקביעות העובדתיות לעיל, פנה בית המשפט קמא לדיון בשאלה האם נחשב המערער כמי שביזה את הצו, הגם שלא היה צד להליך עת שזה ניתן. בית המשפט קמא השיב בחיוב לשאלה זו בהפנותו, שוב, למודעותו וידיעתו של המערער אודות הצו.

12. משכך, נפנה בית המשפט קמא לשאלת הסנקציה שיש לנקוט כנגד המערער, לנוכח העובדה שבניית הבית, על פני הדברים, הסתיימה ולנוכח ההלכה כי תכלית פקודת ביזיון בית המשפט אינה עונשית אלא מניעתית.

בהקשר זה, הגיע בית המשפט למסקנה שיש מקום להטיל סנקציה על אתר - שתכליתה למנוע ולהרתיע מפני הפרות עתידיות. נקבע, כי העובדה שהבית הושלם אין משמעה שהמערער לא יוסיף וירחיב אותו. מדובר במי שאינו נרתע מלבנות חרף אי קיומו של היתר בניה וחרף צו המניעה שלו היה מודע (כפי שעשה במקרה דנן). משכך, יש צורך בקנס משמעותי ומרתיע. בית המשפט קמא ציין שלא עמדה בפניו בקשה לצו הריסה ולכן סעד זה לא נדון.

טענות הצדדים, בתמצית

13. במסגרת הערעור, תקף המערער הן את קביעותיו העובדתיות של בית המשפט קמא בדבר מודעות המערער אודות הצו והן את הקביעה כי המערער היה מחויב בקיומו של הצו. בנוסף, נטען כי גם אם התשובה לשתי הסוגיות לעיל הינה חיובית, הרי משהושלמה בנייתו של הבית אין מקום עוד להטיל סנקציה על המערער שכן הליכי ביזיון בית המשפט נועדו למנוע הפרה עתידית ולא נועדו להעניש את המפר בגין הפרת עבר. ב"כ המערער היה מודע להלכה המתירה, במקרים חריגים, הטלת סנקציה בגין הפרה שהסתיימה, אולם טען כי בית המשפט קמא לא הבהיר מדוע המקרה דנן נכנס לגדרי החריג. ב"כ המערער אף הפנה לכך כי במסגרת ההליך העיקרי הוגשו שני הליכים נוספים לפי פקודת ביזיון בית משפט, אך באותם מקרים הגיעו הצדדים להסכמות. לכן, ההתעקשות להגיע להחלטה דווקא בעניינו של המערער אינה מוצדקת.

14. מנגד, עתר ב"כ המשיבים להורות על דחיית הערעור. בהקשר זה, הפנה ב"כ המשיבים לכך שהמערער המשיך בהפרות גם לאחר שנחקר במשטרה אודות הפרת הצו וגם לאחר שצורף כצד להליך הביזיון ובמהלך דחיות שהתבקשו על ידי הצדדים. במילים אחרות, מדובר במי ששם לו למטרה להשלים את בניית ביתו ויהי מה, כאשר צו המניעה אינו מעלה ואינו מוריד מבחינתו. המשפך הבנייה הוא זה שאבחן בין עניינו של המערער, אשר המשיך בבנייה גם לאחר הגשת הבקשה, לבין צדדים אחרים שהגשת הבקשה הביאה אותם להפסקת הבניה ולגביהם ניתן היה להסתפק בסנקציה צופה פני עתיד בלבד. עוד נטען, כי המערער לא שילם את הקנס לאוצר המדינה ואף לא שילם את הוצאות המשיבים, וזאת מבלי לבקש את אישורו של בית המשפט לכך ומבלי שהגיש בקשה לעיכוב ביצוע. אי תשלום זה מצביע על המשכו של אותו דפוס פעולה מצד המערער שעושה דין לעצמו.

דין והחלטה

15. דין הערעור להידחות. אין לנו אלא להסכים עם ממצאי בית משפט קמא כי יש בהשתתפות סנקציה מיידית ומידתית על המערער, כדי למנוע ממנו מלהמשיך ולהפר את צו המניעה אותו הפר באופן שיטתי ורצוף בשנים האחרונות. נזכור, כי בפני בית המשפט קמא נדון מאז שנת 2010 הליך של פירוק שיתוף במקרקעין - הליך זה כולל למעלה מ-30 צדדים. מכיוון שמדובר בתביעה לפירוק שיתוף בעין, בניה לא חוקית מסכלת את ההליך ועשויה לשים לאל את מאמצי בית המשפט ואת מאמצי הצדדים למצוא פתרון מניח את הדעת לכלל השותפים בחלקה. עשיית דין עצמית מצד מי מהצדדים חותרת תחת ההליך עצמו וזאת מעבר לאי התקינות הברורה שבהפרת חוקי הבנייה.

16. לא מצאנו לנכון להתערב בממצאי העובדה שנקבעו על ידי בית המשפט קמא. כפי שצוין לעיל, בית המשפט קמא קיים שני דיונים בבקשה כשלאחרון התייצב גם המערער אשר נחקר על ידי הצדדים.

הכלל הוא שערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בממצאים עובדתיים שקבעה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים ונדירים ורק במקום שבו הגרסה העובדתית שהתקבלה על ידי הערכאה הדיונית אינה מתקבלת על הדעת (ור' בנדון, לדוגמה, האמור בע"פ 5762/13 **פאעור נ' מ"י**, 21.10.14).

בענייננו, ממצאי העובדה והמהימנות של בית המשפט קמא מבוססים בראיות ומשולבים היטב במבחני ניסיון החיים והשכל הישר. עיון בפרוטוקולי הדיונים וכלל החומר הרלוונטי, מעלה באופן ברור כי תשובות המערער ואביו היו מיתממות. תשובות אלה, בנוסף לשאר הממצאים, הצדיקו את קביעות בית המשפט קמא.

כך, לדוגמה, נפנה לתמונה מתאריך 13.8.14 בה ניתן להבחין באב באתר הבניה כאשר הבנייה בתחילתה. באותו מועד נחקר המערער עצמו על ידי חוקר משטרה (בגוף ההודעה לא צוין מועד גבייתה, אולם כפי שצוין לעיל עולה מכלל הראיות כי זה (13.8.14) היה מועד הגבייה. נפנה בהקשר זה להודעת המשטרה מתאריך 19.11.14 בדבר סגירת התיק כנגד המערער, ולכן ברור כי ההודעה נגבתה לפני חודש 11/2014). גם אם נניח, ולו לצורך דין זה

וכנגד קביעותיו המבוססות של בית המשפט קמא, כי המערער לא היה מודע עד לאותו מועד אודות הצו, הרי ברור שמאותו מועד ואילך לא יכול היה להיות ולו ספק קל בנדון.

17. גם במסקנות המשפטיות שנגזרו מממצאי העובדה לעיל, לא מצאנו להתערב.

18. בהקשר לשאלה האם ניתן להחיל את הצו על המערער, הגם שלא היה צד להליך במועד מתן הצו, אין לנו אלא להפנות לאמור בבג"צ 1067/08 **עמותת "נוער כהלכה" ואח' נ' משרד החינוך ואח'** (החלטה מתאריך 17.5.10), שם הובאו הדברים הבאים:

" . . מבחינת האפשרות להפעיל את פקודת הבזיון כנגד מי שאיננו בעל דין: בפסיקת בית משפט זה נקבע כבר בעבר כי אין מניעה להטיל עיצומים על "זר" לפסק הדין, הער לקיומו, לתוכנו ולהפרתו של הצו השיפוטי - ככל שהוא מסייע לחייב בכיבוד ההחלטה השיפוטית - להפר את הצו (ראו: הלכת מוניות לוד, שם בעמ' 242). ואכן סעיף 6(1) לפקודת הבזיון מסמיך את בתי המשפט הנזכרים בסעיף: "לכוף אדם בקנס או במאסר לציית לכל צו שניתן על ידם ... " (ההדגשה הוספה). "אדם" נאמר, ולא דווקא "בעל דין", ומכאן שאף אדם זר נוגע בדבר - במשמע. . ."

בענייננו, הוכח כי מעבר להיות המערער בנו של המשיב 6, השניים פעלו יחדיו לבניית הבית. משכך, לא בכדי נקבע כי המערער היה מודע לצו. זאת ועוד, גם לאחר צירופו להליך המשיך המערער בבניית הבית.

19. הסוגיה בה התמקד ב"כ המערער בערעור בפנינו היא מוצדק להשית סנקציה על אתר. נטען, כאמור לעיל, שלנוכח השלמת בניית הבית אין טעם להשית סנקציה כזו ולכל היותר יש לקבוע סנקציה עתידית, למידה והמערער ישוב ויפר את הצו.

לכאורה, יש טעם בטענה לעיל, שכן תכלית הסנקציות שבפקודת בזיון בית המשפט הינה אכיפתית ולא עונשית. היינו, מטרת הסנקציה להביא לציית להחלטה השיפוטית ולא להעניש את המפר (ור' לדוגמה בהקשר זה האמור בע"פ 2595/13 **רחל סופר נ' עו"ד איתן ארז**, 29.9.14).

יחד עם זאת, נקבע כי בנסיבות המתאימות ניתן להטיל סנקציה בפועל, על אתר ומבלי להמתין להפרה נוספת וזאת למניעת הפרות נוספות בעתיד. בהקשר זה, הפנה בית המשפט קמא, ובצדק, לאמור בע"פ 5177/03 **מור נ' דנציגר - משק פרחים "דן"**, 4.4.04, שם נקבע, בדעת רוב, כי: **" . . אין מניעה, במקרים המתאימים, להטיל קנס על אתר לאור התנהגות המפר עד להטלת הקנס, ובלבד שמטרתו אינה ענישה על התנהגות בעבר, אלא הרתעה כנגד הפרה בעתיד"** (ס' 3 לדעתו של הנשיא ברק). עוד צוין שם, כי: **" . . האפשרות להטיל סנקציה של קנס שתוקפו מידי עולה בקנה אחד עם תכליתו (האזרחית) של סעיף 6 לפקודת בזיון בית המשפט, הנוגעת לאכיפה יעילה של צווי בית המשפט . . "** (שם, פסקה 4). בית המשפט אמנם הכיר בכך שלהשתת קנס המוטל על אתר אלמנט עונשי, אולם אין בכך כדי לשנות מעצם הסמכות להטילו ובלבד שסנקציה זו

תוטל במקרים המתאימים ושתהיה סבירה ומידתית (שם, פסקאות 5 ו 6).

20. בענייננו, סבר בית משפט קמא כי השלמתו הלכאורית של הבית אינה מובילה בהכרח למסקנה שהמערער לא יוסיף וירחיבו.

בהקשר זה, לא טרח המערער - בהליך שבבית משפט קמא או בפנינו - להביא נתונים שניתן יהיה להסיק מהם שמסקנתו של בית המשפט קמא הינה שגויה.

במלים אחרות, מקובלת עלינו מסקנת בית המשפט קמא שהשלמת המבנה על ידי המערער באופן שהוא יכול להיות כשיר למגורים, אינה מובילה בהכרח למסקנה כי אין "סכנה" שהמערער ימשיך ויבנה - ובכך ימשיך ויפר את הצו - אם מבחינת בניית תוספות למבנה עצמו; אם על ידי בניית או "ביסוס" החצר כגון בניית גדרות; ואם על ידי "השתלטות" על שטח הצמוד לבית - לצרכי מגורים, להקמת מחסנים או לכל צורך או מטרה אחרים.

לנוכח האופן פורץ הגבולות בו נהג המערער עד כה, והעובדה שהוא פעל באופן ממוקד וחדור מטרה לקבוע "עובדות בשטח", תרתי משמע, חרף צו המניעה וחרף ידיעתו הברורה אודות הצו, ברור הוא כי מידת האמון שניתן לתת במערער נמוכה ביותר, לשון המעטה.

כפי שכבר הורחב לעיל, מדובר במי שצווי והחלטות בית המשפט אינם מהווים בפניו מחסום למימוש רצונותיו.

מעשיו של המערער הפרו את צו המניעה שניתן, ובכך מקשים על ההליך העיקרי המתנהל בבית המשפט.

העובדה כי המערער לא טרח לשלם את הקנס וההוצאות שנפסקו לחובתו (ואף לא הגיש בקשה לעיכוב ביצוע), רק מדגישה את המסקנה כי "עוד החלטה", צופה פני עתיד בלבד, תזכה לאותו יחס להן זכו החלטות קודמות.

נוסיף - ונדגיש שמדובר ב"תוצאת לוואי" בלבד של החלטתנו ואין מדובר באחד מהשיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה - כי ייתכן והסנקציה שהוטלה על המערער תעביר מסר ליתר הצדדים בהליך העיקרי, שעליהם לכבד את צו המניעה וכי אל למי מהצדדים לפעול באופן בו נקט המערער.

סוף דבר, אנו מורים על דחיית הערעור.

המערער ישא בהוצאות המשיבים 1 עד 5, בסכום כולל של 7,500 ₪. ההוצאות ישולמו תוך 30 יום.

מזכירות בית המשפט תשלח עותק פסק הדין למערער ולבאי כח הצדדים.

ניתן היום, י"ג ניסן תשע"ו, 21 אפריל 2016, בהעדר הצדדים.

א. וינשטיין, שופטת

י. ליפשיץ, שופט

י. אלרון - נשיא
[אב"ד]